

ODPORÚČAME **Korona online: Na Slovensku zatvorili gymnázium. Počet úmrtí sa zvýšil na 39**

TREND.sk / Ekonomika

Aktualizované dnes 13:53

Únia miest žiada presmerovať eurofondy na mestá a nie prioritne na kraje

Zdroj: Martin Mikláš

včera 8:00 | **Kraje sú kompetenčne slabé, obce zase nevedia spolupracovať. Ťahúňom regionálneho rozvoja by mali byť mestá, tvrdí ich prezident Richard Rybníček**

Jozef Ryník
Redaktor

Aktuálne číslo 37/2020

Obsah nového TRENDU

Šéf Trnavského kraja J. Viskupič reaguje na R. Rybníčka:

Výber z reakcií Jozefa Viskupiča na návrhy Richarda Rybníčka, prezidenta ÚMS aby eurofondy tiekli viac cez mestá ako kraje:

Teraz rozbiehať akékoľvek diskusie o novom nastavení programovacích územných celkov pre eurofondy, či o nejakom územnosprávnom členení jednoducho nemôžu byť na programe dňa

Experimentovanie s novotvami je hazard, ktorý nás môže stáť miliardy V rámci tvorby rád partnerstva v jednotlivých krajoch, počítame s tým, že môže vzniknúť aj tzv. územie udržateľného mestského rozvoja Len silné kraje dokážu poskytovať kvalitné verejné služby, dostupné pre všetkých obyvateľov

Najčítanejšie

24h 3d 7d

1. Matovičova manželka mala investovať do Arcy milióny eur

2. Dušan Starý: Krabička cigariet zdražie o 40 centov. Je to prírýchlo

3. České hotely získajú miliardy za prázdné izby. Naše padajú na kolená, bez odozvy vlády

4. Spustilo sa očkovanie proti koronavírusu, podstúpili ho tisíce ľudí

5. Tkáč a Křetínský chcú v sieti Metro väčší kus koláča. Predtým uspeli vo francúzskom Casine

6. V Bratislave by mal Volkswagen vyrábať aj luxusný elektrifikovaný SUV model

Názory a komentáre

Martin Krištoff

Americké firmy v Číne sa boja, že pokazené vzt'ahy pretrvávajú roky

Dominik Hapl

Nachádzajú sa akcie firmy Tesla v rukách manipulátorov?

Jakub Sudek

Ťažkosti bezpečnostnej služby Bonul a nevina Mariana Kočnera

Martin Vančo

Lipšic nie je dobrý kandidát. Koalícia by sa mala začať zbierať po lepšom

Na rozdiel od pána Rybníčka vítame, že do procesu rozhodovania o projektových zámeroch sa vo väčšej miere zapoja samosprávy a sociálno-ekonomickí partneri

Únia miest Slovenska (ÚMS) má iný názor na regionálny rozvoj a čerpanie financií z európskych fondov ako Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a inovácie (MIRRI). Predstavuje si, že o peniazoch budú viac rozhodovať mestá „zdola“ a nie štátni úradníci „zhora“.

Centralizovaný pohľad pri rozdávaní europeňazí, rezortizmus, nedostatočné čerpanie eurofondov a tlaky na prípravu rýchlych projektov na čokoľvek, takúto lavínu kritiky spustil na rezort regionálneho rozvoja prezident ÚMS Richard Rybníček.

Podľa neho by sa peniaze z nového fondu na obnovu EÚ nemali rozdávať na hocičo, hocikomu a hocijako. Tvrdí, že terajšie kraje sú nehomogénne a nefunkčné regióny, ktoré už neodrážajú realitu života ľudí. „Súčasnú hranicu krajov už nekopírujú prirodzené správanie ľudí, a preto by sa mali vytvoriť prirodzené funkčné mestské regióny a do nich by sa mali naliať eurofondy,“ povedal R. Rybníček pre médiá minulý týždeň.

NEPREHLIADNITE
Slabé čerpanie
eurofondov je

Mestské regióny

Za také regióny považuje napríklad Bratislavu spolu s Trnavou a Nitrou. Všetky tieto mestá sú v troch krajoch, ale ľudia dochádzajú za prácou najmä do Bratislavy. Ostatné dva regionálne „klastre“ by sa mohli utvoriť okolo Banskej Bystrice, so Zvolenom a Breznom a

napokon na východe Slovenska by taký klaster tvorili mestá Košice a Prešov .

Okrem týchto nadregionálnych mestských klastrov by podľa R.Rybníčka mohli na Slovensku dobre fungovať aj regionálne centrá ako napríklad mestá Žilina, s Čadcou a Martinom. Napokon by sa pomenovali aj ohrozené územia Slovenska, ktoré sa vyľudňujú.

Funkčné mestské regióny už roky fungujú napríklad v Česku a Poľsku, kde je čerpanie eurofondov a rozvoj týchto prirodzených regiónov oveľa dynamickejší ako na Slovensku. Ukazuje to aj mapa, kde je Slovensko akoby biela plocha (pozri mapu č.1), kým v Česku a Poľsku sú regióny zafarbenejšie.

Vznik nadregionálnych mestských centier by si pritom nevyžadovalo prekresľovanie hraníc terajších krajov. „Česi hranice krajov nemenili, vytvorili vrstvu nad nimi,“ vysvetľuje Eduard Donnauer, expert na európsku regionálnu politiku.

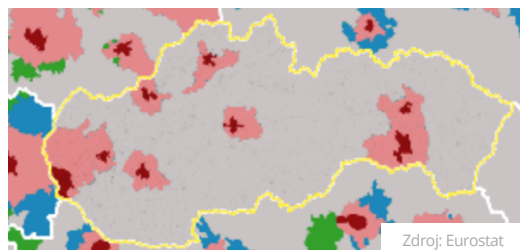
Kraje sú funkčné

Iný názor na prekresľovanie máp území majú predstavitelia krajov. „Experimentovanie s novotvarmi je hazard, ktorý nás môže stáť miliardy, načo nás vytrvalo upozorňujú aj zástupcovia Európskej komisie,“ pripomína Jozef Viskupič, predseda Trnavského kraja.

„Zostali sme visieť v akomsi vzduchoprázdne. Navyše štát na nás rád prenáša ďalšie a ďalšie úlohy a povinnosti, často bez adekvátneho financovania a kompetencií,“ dodáva šéf trnavského kraja. Aj preto chce upraviť spôsob financovania krajov, ktoré je aktuálne jedno zdrojové, čo je neudržateľné.

Župy sú podľa J.Viskupiča vhodným

nástrojom na investovanie prostriedkov do regiónov. Lepšie ako štát vedia zabezpečovať udržateľný regionálny rozvoj a dostupnosť kvalitných verejných služieb pre obyvateľov. „Len silné kraje dokážu poskytovať kvalitné verejné služby, dostupné pre všetkých obyvateľov,“ dodáva šéf trnavského kraja.

Mapa Slovenska s funkčnými mestskými regiónmi je prázdna

Plány sú na stole

Šéf Únie miest tiež hovorí, že plány, ako rozvíjať regióny, sú už vypracované a ležia na stole ministerky regionálneho rozvoja Veroniky Remišovej.

„Len sa s nimi zatiaľ nepracuje. Existuje napríklad Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, ktorú schválil ešte vicepremiér Richard Raši či Koncepcia územného rozvoja Slovenska,“ upozorňuje R.Rybniček.

Vízia Slovenska sa síce urobila, no nebola schválená bývalou vládou. V súčasnosti sa aktualizuje o zásadné zistenia a problémy vyplávajú z pandémie Covid 19. „Po dokončení pôjde vízia na rokovanie vlády, čo bude ešte v tomto roku,“ hovorí T. Ferencák.

Rady partnerstva

Ministerstvo regionálneho rozvoja má zatiaľ v pláne riešiť projekty na eurofondy cez rady partnerstva a cez samosprávne kraje. „Sme presvedčení, že dobre nastavené čerpanie eurofondov sa začína v konštruktívnom dialógu medzi všetkými subjektmi samosprávy. Je potrebné aby spojili sily, našli

spoločnú reč a preklenuli animozity,”
vysvetľuje Tomáš Ferenčák z tlačového
oddelenia MIRRI. Tiež pripomína, že
k decentralizácii rozhodovania cez rady
partnerstva sa už pozitívne vyjadril Združenie
miest a obcí Slovenska (ZMOS) ako aj
samosprávne kraje združené v SK 8.

„Na rozdiel od pána Rybníčka vítame, že do
procesu rozhodovania o projektových
zámeroch sa vo väčšej miere zapoja
samosprávy a sociálno-ekonomickí partneri,”
reaguje J. Viskupič.

To je podľa R.Rybníčka chyba, pretože rady
partnerstva (tvorené zástupcami župy,
samospráv, mimovládok či podnikateľov) nie
sú veľmi funkčné a kraje nemajú ani dosť
kompetencií na riešení mnohých problémov
v regiónoch.

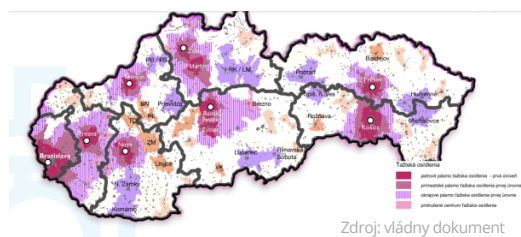
„Rady partnerstiev boli doteraz skôr diskusný
krúžok bez právomocí. Rezort by si mal
priznať, že mestá sú ťahúňom ekonomiky a
rozvoja regiónov, lebo sa v nich tvorí až 72
percent HDP krajiny,” ilustruje R.Rybníček.

Ministerstvo priznáva, že v minulosti rady
partnerstiev nemali právomoci o niečom
rozhodnúť. Aj preto štát teraz chce, aby
rozhodnutia o nastavení a podpore projektov
v regiónoch neboli robené od stola
v Bratislave, ale práve prostredníctvom rád
priamo v regióne. „Tým sa posilní pri
eurofondoch práve význam regionálnych
zástupcov, vrátane miest. Centrála bude len
nastavovať procesy a pomáhať pri čerpaní,”
vysvetľuje T. Ferenčák.

Faktom ostáva, že mnohé projekty potrebujú
regionálnu spoluprácu neraz na celokrajsej
úrovni, preto zapojenie vyšších územných
celkov je nevyhnutné.

„Teraz rozbiehať akékoľvek diskusie o novom

nastavení programovacích územných celkov pre eurofondy, či o nejakom územnosprávnom členení jednoducho nemôžu byť na programe dňa. To môže trvať roky, my máme týždne," dodáva J. Viskupič.

Mapa Slovenska podľa Koncepcie územného rozvoja

Recept na lepšie čerpanie

Eurofondy by sa už v novom programovom období (2021-27) nemali trieštiť na množstvo malých projektov v jednotlivých izolovaných obciach. „Zdroje z fondu obnovy sa už nebudú používať na financovanie modernizačného dlhu jednotlivých miest a obcí ako napríklad zateplenie škôl, ale na integrované projekty,“ pripomína šéf Únie miest. Preto by sa mali obce aj mestá projektovo spájať, aby jednak dostali viac peňazí, ale aj preto, aby boli peniaze lepšie využité.

„Štát už nemôže rozdeľovať európske peniaze helikoptérovým spôsobom všade, ale umiestňovať ich do funkčných mestských regiónov, ktoré potiahnu celý región,“ myslí si Viktor Nižňanský, odborník ÚMS na regionálny rozvoj. Podľa neho by nemal mať nárok na eurofondy každý a tie by nemali financovať všeličo, čo môže byť hrazené z iných zdrojov ako sú napríklad mestské rozpočty.

„Môže sa opäť stať, že si rozgadzíme eurofondy na verejné záchody a iné drobné projekty,“ dodáva V. Nižňanský. Navyše dodal, že plošne rozdávanie eurofondov každému sa tu už robí 15 rokov a regionálne rozdiely to

neznížilo.

EÚ teraz bude podporovať inovatívne, ekologické, mobilitné a vzdelávacie projekty. Dobrým príkladom by bolo rozšírenie železnice z Nitry do Bratislavy cez Trnavu, keďže tadiaľ smeruje prirodzená migrácia ľudí za prácou.

Aj preto základné noty ako má vyzeráť krajina s regiónmi by mal samosprávam dodať štát a vláda. Konkrétne projekty by si už neriešili mestá či obce vo vlastnej réžii jednotlivo, ale spoločne. „Štát musí zhora určiť pravidlá hry a regióny si už potom urobia domáce úlohy, lenže pravidlá zatiaľ nie sú jasné,“ dodáva V.Nižňanský.

Problém je, že ešte nie je jasné koľko prostriedkov budú mať samosprávy k dispozícii z nových eurofondov. Ešte nie je známy viacročný finančný rámec (rozpočet EÚ) na roky 2021-27, a preto nie je možné povedať, koľko zdrojov bude určených na jednotlivé fondy a ich projekty ani na Slovensku.

NEPREHLIADNITE

Štát by mal
niektoré

Mestské centrá

Únia miest tiež navrhuje zmeniť nastavenie čerpania prostriedkov z eurofondov, tak, aby sa využili pozitívne príklady z Česka a Fínska. V oboch týchto krajinách išli cestou podpory metských funkčných centier. Fínsko napríklad patrí k šampiónom v čerpaní eurofondov, kým Slovensko je na chvoste rebríčka.

„Fíni presunuli ťažisko výziev na čerpanie na mestá, tie sa dohodli, hoci to bolo ťažké, ale po dohode sa čerpali peniaze rýchlo,“ opisuje skúsenosti zo severu Európy E. Donnauer.

Fínsko je však špecifický príklad aj preto, lebo nemá vôbec kraje ako sú u nás VÚC, nahrádzajú ich mestá.

Otázne je či by sa slovenské mesta pri svojej tradičnej rivalite na čerpaní eurofondov cez spoločné projekty vedeli dohodnúť. Aj na to majú experti recept.

„Štát by mal použiť mäkkú silu, nastaviť pravidlá spolupráce a ak by sa nedohodli, nedostali by peniaze,“ vysvetľuje R. Rybníček. Problém je v tom, že štát si zatiaľ svoju domácu úlohu nesplnil a nepredstavil vlastnú víziu ako by sa mala krajina rozvíjať.

Aj preto ÚMS žiada MIRRI pozastaviť zmätočné aktivity v regiónoch a ustúpiť od tlaku na predstaviteľov samospráv, aby urýchlene podpisovali dohody o rade partnerstva a pripravovali nové projekty. „Najprv by sme mali dostať jasné noty, kam chceme krajinu posunúť a až potom robiť projekty,“ dodáva R. Rybníček.

Rezort regionálneho rozvoja však oponuje, že jeho cieľom je, aby si regióny vytvorili vlastné stratégie rozvoja. Výhodou je podľa neho transparentnosť, možnosť predstaviteľov regiónov nastaviť si spoločný rozvoj „šitý na mieru“ a predovšetkým vyššia efektívnosť.

Rozvoj regiónov dnes ovplyvňujú na centrálnej úrovni dva zákony - o regionálnom rozvoji a o najmenej rozvinutých okresoch. Ministerstvo ich plánuje novelizovať, hoci už dnešné znenie spĺňa potreby čerpania eurofondov.

Vytváranie akýchsi mestských aglomerácií pripúšťa aj J. Viskupič. „V rámci tvorby rád partnerstva v jednotlivých krajoch, počítame s tým, že môže vzniknúť aj tzv. územie udržateľného mestského rozvoja (UMR), teda oblasť väčších miest a obcí v ich

bezprostrednom okolí. Týmto únia určuje
šesť percent z balíka peňazí na kraj," dodáva.

#eurofondy

#regióny

#Mestá a obce

včera 8:00

Jozef Ryník

4
Comments

Súvisiace články

**V. Remišová: Chcem presadiť, aby mal štát
pripravený balík investícií na krízu**

**Remišová: Peniaze z EÚ sa budú čerpať bez
korupcie. Horšie, ako to robil Smer, sa to robiť
nedá**

**V. Ledecký: Pri regionálnom rozvoji sú potrební
odborníci, nie úradníci**

Odporúčame

**Majte pleť v rovnováhe s
pleťovou maskou Epoch
Yin and Yang**

SPONZOROVANÉ

**FOTO Hviezdna
návšteva na Tehelnom
poli: Na svojich synov
dohliadali ikony
reprezentácie**

**FOTO Matovičov
poslanec sa pochválil
čerstvým bábätkom,
status na facebooku vás
ODROVNÁ!**

**Casino Fortuna rozdáva
bonusy. Získaj podiel zo
150 000 zatočení na
skvelé hry a vyhraj!**

SPONZOROVANÉ

**VEĽKÝ PREHLAD
benefitov poisťovní: Za
čo vám vrátia peniaze a
ktorá preplatí test na
COVID-19?**

SPONZOROVANÉ

**Fico pred snemom
pomaly vytáhuje tromfy:
Za Kaliňáka našiel
náhradu! Čo bude s
exministrom?**

FOCUS MEDIA

Sledujte TREND
aj na facebooku

MOMENT PROSÍM...

Sponsored

21 Celebs Who Are Gay - No.13 Will Shock Men

HealthyFoodNetwork

Robert Redford's Daughter Is Probably The Most Beautiful Girl In The World

Healthy George

Husband Illustrates Everyday Life With Wife In 40 Pictures, Try Not To Cry!

Health Every Day Magazine

Top 30 Most Beautiful Women in the World

cosmowomens.com

Ali MacGraw Is Almost 85, Try Not To Smile When You See Her Now!

CosmoHealthyMag

14 of the Most Talented African Actresses

Foodeliciouz

 Odporučiť Tweet Zdieľať

Zoradiť podľa najlepšieho ▾

Zapojiť sa do diskusie...

[PRIHLÁSIŤ SA S](#)

[ALEBO SA ZAREGISTRUJTE S DISQUS](#)

Meno

Ján Hrdinák • pred dňom

Ale no tak, pán redaktor, akéže PRIJORITY môžeme očakávať od kompetentných, keď ani Vy sám nie ste kompetentný písať články. Nespíňate ani základnú podmienku, a tou je ovládanie spisovného materinského jazyka! Takže navrhujem PRIJORITNE sa ho doučiť, až potom písať niečo pre ostatných.

^ | ▾ • Odpovedaj • Zdieľať ▾

Ján Hrdinák → Ján Hrdinák
• pred dňom

Vidím, že autor článku chybu v nadpise opravil, iba ma mrzí, že niekto skrytý pod označením TrendBite na stránke Disqus ten článok a hlavne jeho nadpis nečítal ihneď po uverejnení, kedy tam bolo uvedené takto skomolené slovo. Takže nie ja, ale najmä vy si sledujte, čo je zverejnené a nedovoľte zverejňovať články s gramatickými a jazykovými chybami!

^ | ▾ • Odpovedaj • Zdieľať ▾

JaSomTu • pred dňom • edited

Mňa už naozaj unavuje ako mestá (ale aj kraje) len načahujú paprče za peniazmi, ale akonáhle občania poukážu na problém v obci prídu len výhorovky že to nemôžu, tam nesmú a podobne. U nás nie sú schopní ani len spíliť na cyklochodníku vetve konárov ktoré zasahujú pomaly po zem, takže cyklisti a chodci ich obchádzajú po bokoch trasy (mimo chodcom meter vysokej buriny). A to nehovoríme o žiadnych lazoch, ale cyklochodníku medzi DNV a Devínom, dokonca priamo pod národnou kultúrnou

Sponsored

Husband Illustrates Everyday Life With Wife In 40 Pictures, Try Not To Cry!

Health Every Day Magazine

Top 30 Most Beautiful Women in the World

cosmowomens.com

Robert Redford's Daughter Is Probably The Most Beautiful Girl In The World

Healthy George

21 Celebs Who Are Gay - No.13 Will Shock Men

HealthyFoodNetwork

Ali MacGraw Is Almost 85, Try Not To Smile When You See Her Now!

CosmoHealthyMag

14 of the Most Talented African Actresses

Foodeliciouz

Správy

Správy

Financie

Správy

Novým riaditeľom

Kriminálnemu úradu finančnej správy bude

Finančná správa vyhlásila výberové konania ešte v auguste

Lego chystá veľké zmeny.

Inšpirovali sa pri tom deťmi

Uvažuje sa aj nad ekologickejšou alternatívou samotných kociek

Minimálna mzda od januára

narastie o 43 eur. Ako bude vyzerat' výplata a koľko si

Najmenej zarábajúci zamestnanci si prílepšia. Minimálna mzda však nebude

Matovič robí z riadenia

štátu chaos, pandémie si žiada lídra, kritizuje

Pellegrini zdôraznil, že druhá vlna pandémie si žiada, aby štát riadil líder, a nie

[spoločnosti](#)[Etický kódex](#)[ABC Audit](#)[Kontakt](#)[Predplatné](#)[Inzercia](#)[Zamestnanie](#)[Cenník](#)[GDP](#)

News and Media Holding, a.s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Akékoľvek rozmnožovanie časti alebo celku textov, fotografií, grafov akýmkoľvek spôsobom, v slov
ale aj v inom jazyku bez písomného súhlasu vydavateľa je zakázané.

